

Déle se zastavíme v období renesance. Známy příběh Lukrécie Borgii, mnohokrát zpracovaný umělecky, je jedním z důkazů, že incesty a zneužívání dětí nebyly ničím neznámým, pouze se málokdy odhalily. Otec Lukrécie byl papežem (Alexander VI.), starší bratr Cezare se stal kardinálem a oba se hrdě hlásili k dědku, které Lukrécie ve 13. letech porodila. Ano, počítáte správně. Byla jimi zneužívána nejméně od 12 let věku. Dostala se do různě romantických nebo dramatických příběhů, někdy jako pěkná zlosynka. Podle historických pramenů však prý lze vyvodit, že to byla poddajná žena, které prostě nezbylo, než se podříditi veliké moci obou mužů. Cesare prý navíc na její krásu žárlil a ona se měla bát o život každého, kdo by se o ni ucházel. Nakonec našla spokojený život po boku vévody z Ferrary.

V roce 1599 byla v Římě popravena Beatrice Cenci. Dokonce přímo v Andělském hradu, protože zavraždila svého otce. Otec žil s Beatricí v incestu a věznil ji, ale Beatrice stejně měla různé milence a užívala si s nimi bezostyšně, než si jiné děvče z dobré rodiny v té době mohlo dovolit. Tento příběh byl také literárně zromantizován.

I kdybychom však měli po ruce spisy ze soudu, těžko bychom našli víc, než pouhé stopy toho, co o chování obětí známe. Co asi prožila? V její době to jistě bylo hodně silné. Zcela závislá na vůli otce a přitom v rozporu se základními pravidly, ponořená od jednoho z nejtěžších hříchů. Dívka musela projít pochopením svého zavržení hodného postavení. Musela slyšet v kostele o prokletí, pekle a mučení hříšníků, kteří se navíc provinili mnohem méně odpornými skutky. Možná ti milenci byl způsob pomsty a provokace, únik i pokus urvat si ze života předem zničeného aspoň kousek hezkého, potěšujícího. Tato doba se vyznačovala celkem blahosklonným postojem k nemanželským dětem. Války a mory vybíjely obyvatelstvo takovou měrou, že být nemanželského původu neznamenovalo nic hrozného. Volnější mravy, právě v často válčící Itálii, objevily další staronovou věc. Tehdy se z Itálie rozšířila do Francie a Španělska vlna homosexuálních praktik lesbické lásky. Mimo jiné prý také zásluhou královny Kateřiny Medicejské.

Pikantní náznaky v rozverné formě krátkých básniček, které skrytě mířily na konkrétní události, můžeme najít v pozdější galantní francouzské poezii. Například když dva přátelé roky vedli spory, kdo je otcem holčičky – a poté se navzájem zase odháněli od dospívající krásky obviněním, že ten druhý zajisté spáchá incest. Kvůli některým sbírkám podobných básní se tehdy vedly i soudní spory.

Podobně se z této poezie dozvídáme o tom, jak někdy rodina podstrčila mužovi děvče, aby vyvázla z problému. Nebo jen proto, aby se zavděčila urozenému pánovi. Nenajdeme tedy nějaké litování zneužitých holčiček, ale záznamy o kuplířství, často vlastních matek, k dohledání zůstaly.

Nebudeme si namlouvat, že kuplířství a výdělek za prostituování dcery zanikl s těmi dobami. To nás naopak provází dál a dál do současnosti. Pokud jde o války, jejich oběťmi byly i děti, protože znásilnění patří k oblíbeným oslavám vítězství. Jde také o jakési pudové završení boje, kdy se jakýkoliv predátor zmocní nejen území protivníka, ale také jeho družek. Samic, chcete-li. Protože při válečném znásilňování nejde o ženy jako takové, o jejich krásu nebo duši, ale jen o zasetí vlastního semene, přisvojení si nejintimnějšího majetku poražených. Staly-li se obětí menší dívky, mnohdy nepřežily.

Připadá vám moje hodnocení nadnesené? Vzpomeňte tedy na znásilňování bosenských muslimek. Bylo plánové, na povel. Děti takto zplozené definitivně vylučovaly matku z muslimské rodiny, protože zvyklosti brání manželovi přijmout „zhanobenou“ ženu zpět. Také pro tyto události je dnes znásilňování bez dalších řečí a pochyb zařazeno mezi válečné zločiny.

O moc víc známek o incestech a stop zneužívání v minulosti jsem (zatím) nenašla, jen tolik, že se běžně zasubovaly a oddávaly děti šlechticů a panovníků, ale bylo běžné počkat s „naplněním“ manželství až po známce dívčí dospělosti – i Prorok Mohamed svou nejmilejší ženu Ajše přijal do domu, když jí bylo šest let a první léta strávili dětskými hrami.

Prolistovala jsem znovu i Paměti katovské rodiny Mydlářů v Praze, jestli se tady neobjevil nějaký případ potrestaného incestu, ale v Čechách se děly jiné věci. Zůstalo zřetelné hlavně ono kuplířství.

Většinou tedy můžeme z historie vyvodit, že mimo známějších případů z vysokých kruhů se o případném zneužívání a incestech hluboce mlčelo a pokud došlo k otěhotnění děvčete, buď rodina vše ututlala, děvče rychle vydala nebo umlčela jinak, třeba strčila do kláštera. Což, jak se v současnosti dozvídáme, třeba v Irsku nebyl problém ještě v minulém století.

Dobrá, prolétli jsme vzdálenou historií a možná si řeknete, že nic moc. Proč se téhle otázce chci dál tolik věnovat? Vždyť to může vypadat, že jsem skoro nic nepředvedla. Je tomu tak?

I když jsem vás protáhla historií, která vypadá skoro nevinně, neznamená to, že se může pohlavní zneužívání a incest nějak romanticky zahalit, obhajovat, zlehčovat.

Nemůžeme popřít, že se tehdejší velice utajované skutky neodrazily na strachu a výčitkách svědomí jednotlivých obětí, na jejich případném pohrdání vlastním životem, po němž je bez výjimek čekalo pekelné zatracení, ačkoliv byly bez viny. Nemáme záznamy, nemáme důkazy, ale lidé všech dob mají podobné strachy a bolesti. Ano, leccos nemáme podchyceno. Žilo se tehdy rychle, umíralo brzy, málokterá žena se dožila vnuků.

Jenže to opravdu neznamená, že se nad těmi staletími dnes mávne rukou jako nad nějakou požehnanou dobou, která společensky zahladila nepříjemné stopy - a vlastně se nic hrozného nedělo. Opak je pravdou!

Bohužel se objevují v různých debatách názory, které se pokoušejí tou nebo jinou dobou „přirozeného využívání časně dospělosti“ čili normalitou brzkého začátku sexuálního života dívek argumentovat. Ať už jde o reakce na změnu zákona o trestní odpovědnosti, o debaty pod reportáží o znásilnění, incestu, zneužívání nebo o pouhém obvinění z těchto činů. Snad se mi podařilo uvést vás do souvislostí, které vašemu „zdravému selskému rozumu“ umožní lépe argumentovat, kde jste si nebyli dříve jistí.

Pro všechny pochybovače uvedu pádný vědecký důkaz následků pro oběti: Pohlavní zneužívání dětí podle Koukolíka a Drtinové děti silně poškozuje, někdy na celý život. **Dnešní vyšetřovací metody přinášejí nepopíratelné, přesvědčivé důkazy.**